



Nieuwsbrief



IN DEZE NIEUWSBRIEF...

Bedrijfsbezoeken gestart

Biodiversiteit bij de bedrijfsrapportage

De historie deel 7: Alleen in Friesland ... een eigen ras

Mooie ET kalveren geboren op Dairy Campus Leeuwarden

Het stierenboek: wordt uitgereikt tijdens de jaarvergadering

BEDRIJFSBEZOEKEN ZIJN GESTART

Onze foktechnische commissie is afgelopen zomer gestart met het bezoeken van bedrijven. Nico Hooghierster, Anne Schievink en Durk Durksz zijn op pad gegaan om bij de veehouders met Friese Roodbonten langs te gaan. Koeien en soms ook een stier bekijken en nagaan of er een goede stiermoeder bij zit. "We hebben ondertussen een tiental bedrijven bezocht. Er lopen heel mooie koeien rond. Op een paar bedrijven hebben we zelfs een koe gespot die als stiermoeder aangemerkt kan worden," aldus Nico en Anne. De bedrijfsbezoeken gaan in 2016 door, het is de bedoeling om alle bedrijven aan te doen in de komende 2 jaar. Tijdens de jaarvergadering zal de foktechnische commissie verslag doen.

JAARVERGADERING: VRIJDAG 8 JANUARI 2016

De jaarvergadering wordt gehouden vrijdag 8 januari 2016. We hebben Theo Mulder uitgenodigd als spreker. Het bedrijf "Mulder Agro" streeft naar een beter "bodem leven". Een gezonder gewas, en daardoor ook een gezonder leven begint bij een gezonde bodem. "de bodem is de maag van uw gewas!" is zijn motto. En onze koeien lopen graag op een gezonde bodem. Ook zal het "Stierenboek Fries Roodbont Vee" worden gepresenteerd. En u krijgt het registratieprogramma te zien. De avond begint op 20.00 uur en wordt gehouden in het dorps huis De Trilker in Poppenwier. De uitnodiging zal binnenkort worden toegestuurd.

EMBRYO TRANSPLANTATIE (ET) BIJ DE FRIESE ROODBONTE KOE

De afgelopen 2 jaar hebben we van 8 koeien embryo's gewonnen. Deze embryo's zijn voor een belangrijk deel al ingezet bij koeien op meerdere bedrijven. Eén van die bedrijven is Dairy Campus in Leeuwarden. Daar lopen nu 7 mooie Friese kalveren. Han Hopman maakte een fotoreportage van deze kalveren:

Er zijn embryo's gewonnen door koeien te spoelen. En bij een 3 tal-koeien zijn de eierstokken bij de slacht zorgvuldig verwijderd. CVR heeft de rijpe eicellen geoogst en hieruit embryo's gewonnen. Wim Grit heeft geholpen bij het spoelen van de koe bij R. v.d. Lei.

Er zijn nog een aantal embryo's in voorraad en deze zijn beschikbaar om ingezet te worden.

Inplanteren bij uw koe?
Bel de voorzitter 0317-480703



VAN DE VOORZITTER

We hebben de vaart erin! Er gebeurt veel bij onze Friese Roodbonte koeien. Zo is dit jaar een extra boost gegeven aan de verkoop van vlees aan restaurants. Dit gebeurde al op beperkte schaal door Rispens State. Veehouders kunnen hun uitstoot koeien aanbieden aan keurslager Veldman in Joure. Veldman levert ook aan diverse restaurants. Zo maken we meer van de Friese Rode koe!

Van de stier Rivelino 533 zijn inmiddels een fors aantal spermarietjes verkocht, ook aan nieuwe veehouders. Positief nieuws. En we werken ook alweer aan de toekomst met de volgende nieuwe stier. Deze stier komt uit Frankrijk. En staat ondertussen op het KI station ter voorbereiding van het spermawinnen. In de volgende nieuwsbrief meer over deze stier.

Samen met de FH vereniging hebben we op de Landbouwbeurs in Hardenberg gestaan. Jezelf promoten en dat werkt!

Twee jaar terug hebben we een subsidie aangevraagd bij de provincie Fryslân om het Fries Rode veeras vooruit te helpen. Dit project is afgesloten, dank zij dit project hebben we het DNA onderzoek, de nieuwe website, het nieuwe registratieprogramma en de promotie kunnen doen. Ook het invriezen van het sperma van de stieren werd mogelijk gemaakt door deze bijdrage
Durk Durksz





BIODIVERSITEIT

De ijstijd heeft ook in Gaasterland en aanliggende gebieden haar positieve sporen achtergelaten. Een mooi glooiend landschap was het gevolg. Ook Koudum heeft zijn hoge ligging hier aan te danken. Het centrum van het dorp is alleen via hellende wegen te bereiken. De kerk in het midden van het dorp is hier het bewijs van. Om even aan te geven, de kerkdeur van Koudum staat op gelijke hoogte met de torenspits van Hindelopen. Op deze Koudumer glooiingen vinden we de boerderij van Douwe Leenstra deze runt hij samen met zijn ouders. Als je bij Douwe op het erf staat zie je de landerijen langzaam hellend naar de Fluessen gaan. Bij voldoende sneeuw zou je hier bijna kunnen skiën. Hier bevinden zich de landerijen die zomers ruimte bieden aan de gekleurde veestapel van familie Leenstra. Een huiskavel van 12 ha biedt voldoende ruimte om de melkkoeien te weiden. Het jongvee kan zich uitleven in de 'biograslanden' tot recreatiecentrum de Kuilart. De landerijen (totaal groot 90 ha) zijn eigendom van Staatsbosbeheer en worden gepacht door de Leenstra's.



Deze weilanden met een grote diversiteit aan grassen, kruiden en onkruiden moeten op een speciale manier bewerkt worden. Er mag alleen ruige stalmest op en er mag pas worden gemaaid na 15 juni. Douwe geeft aan dat dit altijd een drukke periode is. Veel werkzaamheden doen ze zelf, zijn vader werkt mee als er veel werk te doen is. De loonwerker wordt voor specifieke werkzaamheden ingehuurd. Douwe heeft zelf een rollenpers. Een ingewikkelde machine om ingewikkelde rollen te maken.

Douwe is nog niet zo lang boer. Het eerste gedeelte van zijn leven was van een heel andere orde. Op de middelbare landbouwschool in Sneek kwam hij via een stage terecht in de techniek van licht en geluid. Die stage ontaardde in werk. Zo is hij jaren werkzaam geweest als technicus bij artiesten van naam, zoals Blöff, Marco Borsato en veel andere grote namen. Ook deed hij dit werk voor Súdwesthoeke Lokaasje Teater kortweg genoemd SULT. In de vakanties en vrije tijd was hij vaak op de boerderij van zijn ouders aan het werk. Veel reizen en nachtwerk deed hem besluiten hiermee te stoppen.



Hij startte een maatschap met zijn ouders en richtte zich op het melken van koeien. De staldeuren gaan open en een veelkleurig goed ogende veestapel siert de stal. Een grote stal opgedeeld in 2 systemen. Een afdeling waar de melkkoeien vertoeven en een gedeelte voor het opgroeiende jongvee. Rechts in de stal zo u wilt links, hebben de melkkoeien diepstrooisel boxen, heerlijk gevuld met een dikke laag stro. Een mestschuif zorgt ervoor dat de dikke substantie naar buiten wordt geschoven zodat het 's zomers weer kan dienen als bemesting van de landerijen. De grote balen stro worden door de transportonderneming op de zolder gezet. Douwe kan het dan gemakkelijk naar beneden gooien en in de boxen verdelen. Aan de linkerkant, zo u wilt rechts, heeft Douwe deze zomer een potstal gemaakt voor het jongvee, ook hier hetzelfde stroritueel.

Biodiversiteit, een begrip waar we de laatste tijd vooral in de agrarische sector nog al eens mee geconfronteerd worden, is het allemaal niet te smal te mono. Humaan is het in ons land geen probleem, kijk maar naar het aantal vluchtelingen en asielzoekers die onze bevolking kleur geeft. Met de biodiversiteit zit het op het bedrijf van Douwe wel goed. In de stal zien we een veestapel van de volgende rassen: Fries-Roodbont, F.H. Zwart-bont, Brown Swiss, Blaarkoppen, Fleckvieh, Montbeliarde, Witrug en M.R.IJ. Tachtig melkkoeien verdeeld over 8 rassen. Familie Leenstra levert de melk van de koeien, die gemiddeld 5000 kg melk geven met een vetgehalte van 4.20 en eiwit van 3.30 aan EKO-Holland. Dit is een samenwerkingsverband van 130 à 140

biologische melkveebedrijven die verspreid zijn over heel Nederland. De melk die gezamenlijk wordt geproduceerd wordt voornamelijk verwerkt in ons eigen land maar er gaat ook een klein deel over de grens. De melk wordt verwerkt door een tiental verwerkers tot overheerlijke biologische zuivel. Een van de verwerkers is bijv. Veco-zuivel in Zeewolde. Dit zuivelbedrijf levert o.a. biologische melk van eigen merk aan Albert Heijn en C-1000. De vraag naar biologische zuivel neemt snel toe. Er is meer vraag dan er geleverd kan worden. Dit resulteert in een goede melkprijs. Op het moment van dit schrijven kreeg Douwe een melkprijs van 0.48 ct. Dit is een groot verschil t.o.v de reguliere melkprijs die rond de 0.30 ct ligt. En als we de laatste berichten mogen geloven kan dat verschil nog wel eens groter worden.





Een prijs van 0.52 ct. zit er misschien aan het eind van het jaar nog wel in. De veestapel van familie Leenstra produceert de melk op 100% natuurgras en 20 kg biologisch krachtvoer per 100 kg melk. Het krachtvoer komt van de Eendracht uit Rouveen.

Douwe werkt met 8 koeienrassen. Aan hem de vraag met welk ras hij op termijn verder wil. Als de Friese Roodbonten nog iets meer melk gaan geven zou hij hier graag mee verder willen, ook omdat hij dit mooie koeien vindt. Maar hij werkt wel samen met zijn ouders en zijn moeder doet de opfok van de kalveren en die is nog wat een andere mening toegedaan. We zullen het over een jaar of tien wel zien.

Voor de stichting is Douwe hobbymatig bezig met een bloedlijnenkaart. Het begint met de stier Vondeling maar er komen steeds weer nieuwe bij. Van de Friese Roodbonten is slechts een gedeelte raszuiver. Zij stammen af van deze stier die in 1914 in den lande vertoefde. Op de eerstvolgende ledenvergadering zal hij deze kaart presenteren. Ook zou Douwe graag zien dat de nieuwsbrief van de stichting samengevoegd zou kunnen worden met de Nederlandse Koekrant. Je hebt dan een grotere oplage en meer bereik.



Tijdens een kopje koffie in de woonkamer ontmoet ik de vriendin van Douwe. Ze komt uit Zuid-Afrika. Bestond er enkele jaren een heen-en-weer reisrelatie, die behoort nu tot het verleden omdat ze in Friesland mag blijven. Een mooi bericht tegen het einde van het jaar.

Fam. Leenstra bedankt. Een goede decembermaand en een voorspoedig 2016!

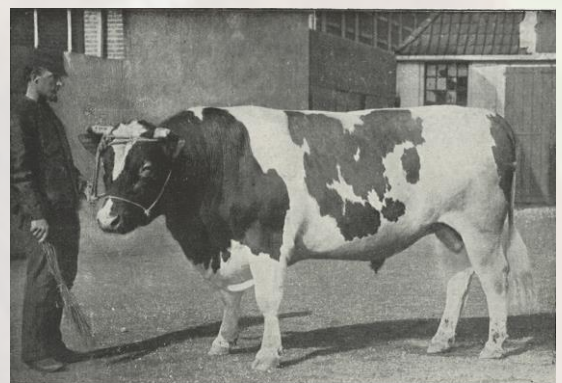
Stef Diever

Historie deel 7: ALLEEN IN FRIESLAND VORMDEN ROODBONTEN EEN EIGEN RAS

Al werd het onlangs (ook nog uit deskundige hoek) gesuggereerd: de Nederlandse rundveerassen kregen niet bij de oprichting van de stamboeken (het NRS in 1874 en het FRS in 1879) hun status. Aanvankelijk werden alle koeien ingeschreven, welke kleur ze ook hadden, hoe groot of klein ze ook waren. Het Friese stamboek kwam in 1882 al tot de instelling van drie aparte afdelingen: de Amerikaanse kopers wilden alleen maar aantrekkelijke prijzen betalen voor zwartbonten. Het FRS bracht de weinige roodbonten en (ook nog even) de gemengdkleurigen in een eigen stamboek. De roodbontfokkers vormden een kleine club, die jaarlijks nooit meer dan vijftig dieren lieten inschrijven. Tot in 1906, toen het stamboek dreigde met opheffing: toen werden er ineens bijna 200 (vooral hulpboek-)koeien aangemeld.

Roodbonte verenigingsstieren

In Friesland lieten de verre neven Jacob Andeles en Dirk Bontjes Palsma, die beide een grote boerderij bij Wirdum hadden, bijna vanaf de oprichting van het stamboek hun roodbonte dieren inschrijven in het FRS. Dirk Palsma had in 1891 de monumentale boerderij 'Palsma Zathe' op Barrahus laten bouwen en twee jaar later werd de daar geboren bekende stier Rinze, ingeschreven onder nummer 19 in het hulpboek. Rinze won op de dorpsstierenkeuring in Wirdum drie jaar achtereen een eerste prijs en in 1896 werd hij op de stierenkeuring in Leeuwarden tweemaal met een eerste prijs bekroond. Na zijn laatste zege werd hij naar België verkocht. In dezelfde stal werd Jorna 40R geboren, die bij de stierenvereniging in Oostermeer jarenlang goede kansen kreeg. Ook de beroemde stierenvereniging in Roordahuizum had soms een Friese roodbonte stier beschikbaar: daaraan was dus kennelijk behoefte in dit centrum van de Friese fokkerij van die dagen.



„RINZE,” No. 19¹¹¹,
geboren 26 April 1893, toehoorende aan DIRK B. PALSMAN, te Wirdum.
In 1894, 1895 en 1896 op de dorpsstierenkeuring te Wirdum bekroond met den 1^{en} prijs.
23 April 1896 en 23 Juli 1896 te Leeuwarden bekroond met den 1^{en} prijs.
7 Aug. 1896 verkocht aan het lid G. BOONSTRA, te Huizum, ter uitvoer naar België.



Jacob Andeles Palsma

Jacob Andeles (in de wandeling Jabik) Palsma was mogelijk nog meer dan neef Dirk geïnteresseerd als fokker. Hij hield op het Noardein bij Wirdum tot 1905 roodbonten – het volgende jaar had hij ineens allemaal zwartbonte hulpboekkoeien. Jabik Palsma stond bekend als een exterieurkenner, hij fungeerde als jurylid op veel keuringen. En het was geen geheim dat hij een echte liefhebber was van mooie melkkoeien. Als zodanig kwam hij in conflict met Iman van den Bosch, die in 1899 door het FRS werd benoemd als consulent voor de tbc-bestrijding. Bij zijn reizen door de provincie maakte de flamboyante Van den Bosch er geen geheim van dat hij een voorstander was van behoorlijk bespierde koeien, dubbeldoelkoeien zou men later zeggen.

Geen ruimte buiten Friesland

Na een jaar vertrok Van den Bosch weer uit Friesland en al snel kreeg hij bij het NRS de eervolle opdracht de Nederlandse stamboekkoeien in beeld te brengen. In 1905 kwam hij met zijn rapport, waarin hij voorstelde de veestapel in te delen in drie rassen: Fries-Hollands zwartbont, roodbont Maas- Rijn- en IJsselvee en zwartbonte blaarkoppen.

Friese roodbonten kregen bij het NRS geen eigen stamboek, want Iman van den Bosch oordeelde: 'In Friesland is naast het zwartbont vanouds de roodbonte kleur inheemsch, meestal vrij donker en overigens in dezelfde vereniging met wit als bij de zwart- en witbonten. Het roodbont is in den laatsten tijd meer en meer afgenomen.'

Bij de reorganisatie van het Nederlandse stamboek was er dus geen ruimte voor de Friese roodbonten, in Friesland bleven ze in tel. Zeker bij Jabik Palsma, die van 1914 tot 1930 voorzitter was van het FRS. En in dit opzicht stond hij aan de basis van een belangrijke familietraditie. Schoonzoon Nanne Kingma uit Boksum (getrouwd met zijn dochter Antje) was van 1932 tot 1944 FRS-voorzitter en diens zoon Sijtze Kingma vervulde die functie van 1973 tot 1980. Hij was de laatste voorzitter en hij bleef tijdens de bijeenkomsten met het bestuur van de Vereniging van Roodbontfokkers in Friesland (VRF) begrip tonen voor de wensen van hun kleine stamboekgemeenschap. Het roodbonttrekje uit zijn familie verloochende hij nooit.

Reimer Strikwerda

SPERMA AANBIEDING: JETSE GOASSE TIJDELIJK € 9,00 PER DOSIS.

Jetse Goasse is een mooie donkerrode stier. De aAa code van de stier is 561. Vader is de bekende Friese rode stier Kei. Grootmoeder Jantje 999 is een koe met uitzonderlijke gehalten (> 5% vet en hoog eiwit) bij een mooie productie. De prijs geldt t/m febr 2016. Bestellen kan via onze website of bel met Wim Grit 0517-342050



BERICHT VAN DE GENENBANK

Het sperma van stieren uit de Genenbank wordt niet meer kosteloos

geleverd. Rietjes die vanaf 1 januari 2015 besteld zijn, kosten



€ 15,- per rietje. Deze kosten worden via onze stichting aan u doorberekend.

Neem voor een stieradvies contact op met Jan Heeringa (0519-571251), Nico Hooghiemster (0566-601638). Van de stieren Epke fan 'e Slinke, De Vennen Joram, Jetse Goasse, De Vennen Rodeo, Rivelino 533 en Sven is eveneens sperma beschikbaar. Bestellingen graag via de website: <http://www.roodbontfriesvee.nl/roodbont-fries-vee/beschikbaar-sperma/vrij-verkrijgbare-stieren/> of bel met Wim Grit. Prijs van alle sperma is € 15,- per rietje.

U kunt donateur worden van de Stichting tot Behoud Roodbont Fries Vee. De jaarbijdrage is minimaal € 17,- U kunt uw donateursbijdrage overmaken op NL69RABO0131684655 tnv. St. Roodbont Fries Vee. Dank U!

COLOFON: Redactie: Durk Durksz en Douwe Leenstra Fotografie: Douwe Leenstra Reportages: Stef Diever

Website: www.roodbontfriesvee.nl E-mail: secretaris@roodbontfriesvee.nl Twitter: [www.twitter.com/roodbontfriesvee](https://twitter.com/roodbontfriesvee) en www.facebook.com/roodbontfriesvee

Deze nieuwsbrief werd mogelijk gemaakt met steun van de provincie Fryslân.

provincje fryslân
provincie fryslân